

1931 JANUÁR

ERDÉSZETI LAPOK

LXX. ÉVF.

AZ ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET

KÖZLÖNYE

1. FÜZET

KIADJA: AZ ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET

Felelős szerkesztő
BIRÓ ZOLTÁN

Megjelenik minden hó 15-én.

Előfizetési díj 1931. évre 24 P, erdészeti altiszteknek 12 P.

Az Országos Erdészeti Egyesület tagjai a tagjárulékok fejében kapják.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapesten, Lipótváros, Alkotmány-utca 6. sz. II. emelet.

A lap irányával nem ellenkező hirdetések mérsékelt díjért közöltnének.

(Telefon: 237—22.)

Kérelem

a tagdíjak és előfizetési díjak beküldésére

Tisztelettel felkérjük az Országos Erdészeti Egyesület t. alapító- és rendes tagjait, valamint az Erdészeti Lapok t. előfizetőit is, hogy az egyesületi és a lappal kapcsolatos kiadások fedezhetése céljából az 1931. évre esedékes tag-, illetőleg előfizetési díjakat, valamint a hátralékos tagdíjakat a jelen számhoz csatolt postatakarékpénztári csekklap felhasználásával (23.602.) mielőbb beküldeni szíveskedjenek.

Tagjaink a lapot tagilletményként kapják, a lapért külön előfizetési díjat nem fizetnek.

Az Erdészeti Lapok előfizetési díja a nemtagoknak egész évre 24 pengő, erdészeti altiszteknek 12 pengő.

Budapest, 1931. évi január hó.

Titkári hivatal.

Felhívás!

Az Országos Erdészeti Egyesület általános erdőgazdasági bizottsága múlt év december hó 19-én tartott ülésében foglalkozott az államvasuti tűzifaszállítások kérdésével.

Tekintettel arra, hogy a polgári viteldíjaknak az utóbbi időben történt módosítása a magyar termelésre nézve kedvezőbb helyzetet teremtett, felvetődött az a gondolat, hogy ezt az államvasuti szállításoknál is fel kellene a magyar termelés előnyére használni.

Az államvasuti szállításoknál ugyanis ezideig a feladó állomási árakat vették alapul, s így például a debreceni és szegedi üzletvezetőségek összes tűzifaszükségletét külföldi termelőktől rendelték meg azzal az indokolással, hogy ezeken a területeken a külföldi fa — a rezsi-fuvardíj figyelembevételével — olcsóbb a belföldi fánál.

Bár az volt a meggyőződésünk, hogy például Kecskemét vagy Nyíregyháza környékét belföldi fával olcsóbban lehetne ellátni, kellő adatok hiányában ezt igazolni nem tudtuk.

Ezért merült fel az a gondolat, hogy az Államvasut a maga szükségletét bizonyos nagyobb fogyasztási gócpontok szerint csoportosítva írja ki és az ajánlatokat ezekre a gócpontokra beszállítva, a polgári fuvardíj figyelembevételével kívánja be.

Ennek a megoldásnak két előnye volna.

Először a magyar fa az államvasuti szállításoknál is ki tudná használni a fuvardíjkedvezményt.

De másodsorban így sokkal könnyebb lenne az ajánlatok elbírálása, nem húzódnék hetekig a tárgyalás és tökéletes volna a nyilvánosság ellenőrzése is, mert hiszen első tekintetre meg lehetne állapítani a legolcsóbb ajánlatot.

Tekintettel a kérdés rendkívüli fontosságára, a bizottság szükségesnek tartotta, hogy ezzel az érdekelt termelők és uradalmak részletesebben foglalkozhassanak és magán a tárgyaláson is résztvehessenek.

Ezért elhatározta még a tél folyamán egy tágabb értekezlet megtartását, amelyen az egyesületnek mindazok a tagjai résztvehessenek, akik az államvasúti tűzifaszállításokban

ezideig résztvettek, vagy a jövőben résztvenni kívánnának.

Felkérjük ezért mindazokat a t. tagjainkat, akiket a kérdés érdekel, szíveskedjenek azzal lehetőleg behatóan foglalkozni és az ezévi február hó 4-én délután 5 órakor az egyesület helyiségében megtartandó értekezleten megjelenni, s egyúttal arra vonatkozó adataikat és számításait is magukkal hozni szíveskedjenek.

Krónika

1. Vámháború

Csehszlovákiával a vámszerződésekre vonatkozó tárgyalások megszakadtak s így ma a két állam között tulajdonképen vámháború áll fenn.

A magyar erdőgazdaságot ez a kérdés igen közelről érinti, mert hiszen évről-évre 60—70.000 vagon tűzifa és közel ugyanennyi kocsirakomány — sőt néha több — nyers és feldolgozott műfa jött át hozzánk a cseh határon.

A vámháborúból folyólag először a tűzifánál értük el a magyar termelés védelmét, amennyiben a kormány az autonóm vámtarifa erre vonatkozó tételének módosításával 10.000 kg.-ként 58 pengő behozatali vámmal sújtotta a külföldi tűzifát.

A különböző műfaválasztékok behozatala egyelőre még csak engedélyhez van kötve, reméljük azonban, hogy a rég óhajtott vám rövidesen ezekre vonatkozólag is megszületik.

A vámvédelem hatását a magyar fatermelés máris érzi, amennyiben a kereslet belföldi tűzifa iránt számottevően megléncült.

Örömmel állapítjuk meg, hogy termelőink a bölcs mérsékletnek feltűnő példáját adták azzal, hogy az eladási árakat — legalább tudomásunk szerint — nem emelik, hanem a kedvezőbb keresleti viszonyokat arra használják, hogy felhalmozott készleteiken változatlan árak mellett tudjanak túladni.

Az a kérelem tehát, amivel a fuvardíjkezdvmény elérésékor fordultunk termelőinkhez, eredménnyel járt s a magyar termelés a fogyasztói árak drágítása nélkül tölti be árszabályozó hivatását.

El kell azonban várnunk kereskedőinktől is azt, hogy ugyanilyen mérsékletet tanúsítsanak a fogyasztás szükségletének közvetlen kielégítésénél is, mert ha ezt nem tennék, a magyar termelés nem fog késni az indokolatlan drágítás ódiumát és következményeit a kereskedelemre áthárítani.

Eddig elfoglalt álláspontunkat a most már elért vámvédelemre vonatkoztatva is fenntartjuk.

A magyar termelés előtt csak egy cél lebeghet: kiszorítani a külföldi fát minél nagyobb területről.

Kapcsoljuk be itt a többtermelés kérdését is, még pedig olyan formában, hogy a helyi fogyasztást szorítsuk rá az alárendelt választékok (gallyfa, tuskófa, botfa, gyérítési anyag) felvételére és az ily módon felszabaduló jobb választékokat használjuk a távolabb eső piacok megszerzésére és ellátására.

Ne feledjük el, hogy volt olyan esztendő, amikor több mint 36 millió pengőt fizettünk ki a külföldnek csak tűzifáért.

A magyar erdőgazdaság és fatermelésnek tehát elsőrendű hazafias kötelessége ezt a behozatalt a lehetőségig lecsökkenteni s különösen kötelessége most, amikor a kormányzat jóvoltából olyan előnyös helyzetbe került a külföldi fával szemben, amilyenre néhány hónappal ezelőtt még gondolni sem mertünk volna.

Bízunk hozzá, hogy ezek a lehetőségek rövidesen valóra válnak és az 1931. év külkereskedelmi mérlege tanúságot fog tenni arról, hogy a magyar erdőgazdaság és fatermelés hivatása magaslatán áll.

2. Alföldfásítás, kopár erdősítés, állományjavítás

Allandó fájdalmaink ezek a kérdések, amelyeket nem tudunk és nem akarunk pihenni hagyni.

Az országgyűlés felsőháza múlt évi december hó 12-én tartott ülésében foglalkozott az ebben az ügyben egyesületünk agitációja alapján oda beérkezett kérvényekkel és feliratokkal.

Az erre vonatkozó tárgyalásokat a felsőházi értesítő nyomán szösz szerint közöljük:

Gróf Hadik János: Nagyméltóságú Elnök Úr! Tisztelt Felsőház! Az 1923:XIX. t.-c. szabályozza az alföldi fásítás kérdését. A statisztikai adatok ismeretese s csak ismételni akarom, hogy Csonka-Magyarország erdőterülete 12.4%-át teszi ki az ország egész területének. Ez

az erdőmennyiség egyáltalában nem elegendő az ország szükségietének fedezésére, aminek legszomorúbb bizonyítéka az, hogy 1928-ban kerekén 149 millió, s még a dekonjonktúra jegyében elmúlt 1929. évben is 131 millió pengő értékű nyers és megmunkált fát hoztunk be a szomszéd államokból. Ez az óriási tehertétel legjobb bizonyítéka annak, hogy milyen szegények vagyunk mi fa dolgában. *(Úgy van! jobbfelől.)*

Az erdők más fontos gazdasági szerepe is bizonyára mindenki előtt ismeretes; csapadékeloszlás; szelek erejének csökkentése, talajnedvesség megőrzése s dombvidéken a csapadékvizek levezetésének kérdése ez, mind a legszorosabb összefüggésben van a magyarországi erdőkkel. A főváros közelében, a Mátrában s a Bükkben találunk százezer holdakat, amelyek ilyen nagy esőzések idején ki vannak téve a víz rohamos leszaladásának ami vízmosásokat idéz elő, ami azt a területet terméketlenné teszi, sőt még az alsóbb területekre is káros kihatással van.

Rá kell mutatnom még arra is, hogy az erdőterület Magyarországon nagyon egyenlőtlenül van elosztva. Amíg egyes felvidéki vagy dunántúli vármegyékben az erdőterületek az összes terület 20%-át is meghaladják s az illető környék szükségletén felül bizonyos fokig még további más vidékeket is elláthatnak faanyaggal, addig a földművelésügyi minisztérium statisztikai adatai szerint hat olyan törvényhatóság van, amelyben az erdő 1%-át sem éri el az összes területnek, négy olyan törvényhatóság van, ahol 2%-ot tesz ki az erdőterület, további öt törvényhatóságban 4%-on alul marad. A futóhomok kiszáradása folytán, amint jól tudjuk, a homokon felépülő szik is terméketlenné teszi azokat a területeket s éppen ezeknek a nagy területeknek gazdaságos kihasználása érdekében nagyon fontos a fásítás, mert ott igazán a legtöbb helyen nagyon szép, jól jövedelmező és jövővésű erdőket lehetne telepíteni.

Ezeket az igen fontos célokat szolgálta annak idején ez a fásítási törvény. Hogy ez megfelelő volt, annak bizonyítéka az, hogy a földművelésügyi miniszter úr egy 15 éves fásítási programmot állított fel annak idején. 56.768 katasztrális hold kopár terület, 213.588 katasztrális hold alföldi terület, összesen tehát 270.356 katasztrális hold terület beerdősítését ölelte fel ez a program, s évi 18.000 hold beerdősítéséhez évente 1.560.000 pengő hitelfedezetre lett volna szükség.

A szép terv tehát megvolt, azonban nem nyert megvalósulást. Ezzel a szép tervvel az történt, hogy az 1928—29. évi költségvetésben 1.230.000 pengőt, az 1929—30. évi költségvetésben 750.000 pengőt, az 1930—31. évi költségvetésben pedig már csak 600.000 pengőt irányoztak elő a különböző rovatokban ezekre a célokra. Ebben az összegben is bennfoglaltattak azok az összegek, amelyek szükségesek az állami erdők fásítására, faiskolákra stb., úgyhogy körülbelül kitesz 300 ezer pengőt maga ez az egy tétel. Így aztán jóformán semmi sem ma-

rad arra a célra, amelyért meghozatott a törvény, amelyért a földművelésügyi miniszter úr ezt a nagyon helyes és jó fásítási programmot felállította.

Annak idején ebben a Házban szemrehányást tettem a földművelésügyi miniszter úrnak, hogy az erdőtisztek egy részét elbocsátotta. Akkor közvetlen utána volt olyan szíves ezt az elbocsátást visszavonni és őket tovább alkalmazni. Most novemberben ismét nagy elbocsátások történtek, ami bizonyítéka annak, hogy a kormánynak nincs is szándéka a közeljövőben folytatni ezt a programmot s a fásítást kellő eréllyel szorgalmazni és keresztülvinni.

A földművelésügyi miniszteri tárca 1925—1929-ig saját hivatalos kimutatása szerint 252,633.652 pengőt költött beruházásokra, amiből azonban mindössze 1,500.000 pengő, tehát 0.6%-a ennek az összegnek jutott az Alföld fásítási céljaira. Ha a földművelésügyi miniszter úr ebből a nagy összegből kihasított volna 15—16 milliót, akkor programját igenis keresztülvihette volna és akkor nem akadt volna meg ez a hasznos beruházás.

Itt ugyanis mindig különbséget kell tennünk a beruházások között, a felesleges beruházások, a külső parádét szolgáló beruházások, a különféle befolyások következtében előállott beruházások és az igazán hasznos beruházások között. *(Úgy van! Úgy van! jobbfelől.)* Különben is az a véleményem, hogy nem kell egyebet tenni, mint csak forgalmi adóváltság vagy bármi más címen 2—3%-kal megterhelni a külföldről bejövő fát s akkor már ebből az összegből is komolyan folytatható volna az akció. Hiszen még ebben a válságos évben is szeptember végéig mintegy 80 millió pengő értékű nyers és megmunkált fát hoztunk be, s ez az összeg az év végéig meg fogja haladni a 100 milliót.

Azt tartom, hogy a földművelésügyi miniszter úrnak kötelessége ezt az akciót igenis folytatni és magát ennek érdekében exponálni. Arra a bizonyos takarékosági szempontra, amelyet most minden efféle kérdésnél hangoztani hallunk, azt felelem, hogy ez igazán komoly beruházás, ez az ország jövőjét biztosító beruházás. Ezért kívánnám, ha a földművelésügyi miniszter úr e tekintetben felvenné a komoly harcot, ha kell, a minisztertanácsban is, azokkal szemben, akik folyton a takarékoságot hangoztatják s ezen a címen éppen a leghasznosabb beruházásokat eltörlik. *(Helyeslés jobbfelől.)* Magyarország jövőjét biztosítani elsőrendű kötelesség. Ezeket a dolgokat, amelyek a jövőre szólnak, amelyek megalapoznak egy erős Magyarországot, amely majd a saját szükségletét minden tekintetben fedezni tudja, momentán takarékosági szempontokból abbahagyni, nagyon helytelen takarékoság és nagyon helytelen pénzügyi politika. *(Úgy van! jobbfelől.)* A magam részéről csak azt kérem a földművelésügyi miniszter úrtól, legyen szíves ez ügyben erélyesen állást foglalni. Hiszen a Felsőház közgazdasági bizottsága is, amint már méltóztattak

hallani, a leghatározottabban kijelentette, hogy a kopár területeknek fásítását abbahagyni nem szabad. Kérem a kormányt, hogy e tekintetben változtassa meg felfogását s erre a hasznos beruházásra fordítsa azt az összeget, amely a keresztülvitelre szükséges. *(Helyeslés jobbfelől.)*

Elnök: Bernát István öméltóságát illeti a szó.

Bernát István: Nagyméltóságú Elnök Úr! Mélyen tisztelt Felsőház! A magam részéről abban a kellemes helyzetben vagyok, hogy öexcellenciája imént elmondott beszédéhez teljes egészében hozzájárulhatok. Üdvözlöm őt ezen a téren és hiszem, hogy szavának súlya is lesz, mint ahogy ez kívánatos is.

Bizonyos sikernek kell elkönyvelni azt a tényt, hogy a Felsőház illetékes bizottsága — nem elégedvén meg a miniszterhez való sablon-szerű áttétellel — már maga is hangsúlyozza azt a kiváló fontosságot, amelyet ennek a kérdésnek tulajdonít.

Öexcellenciája a kereskedelmi mérleg szempontjából is fejtegette a kérdést, s így csak arra utalok, hogy ez a befásítás az Alföld klímájának javítása körül is milyen fontossággal bír, de bír szociális és gazdasági fontossággal is, amennyiben talán ezen az úton véget lehet vetni a trágya feltüzelésének, ami ma még az Alföldön elég divatos. Hiszen ha megfelelő famennyiség áll rendelkezésre, ebben a tekintetben is talán javulás fog beállni.

Legyen szabad annak kiegészítéséül, amit gróf Hadik János öexcellenciája elmondott, utalnom arra is, hogy mi ebben a tekintetben bizonyos internacionális ellenőrzés alatt is állunk az állandó Duna Bizottság részéről, amelynek feladata figyelemmel kísérni azoknak az államoknak erdőgazdálkodását, amelyek a Duna árterületét szegélyezik. Azt hiszem, ha ez a Duna Bizottság azt látja, hogy mi ebben a tekintetben nem kellő súllyal és energiával lépünk fel, ebből hátrányos következtetéseket vonhat adminisztrációkra és arra a közgazdasági politikára, amelyet mi követünk. Ebből a szempontból is fontosnak találom tehát, hogy — mondom — lehetőleg azokban a keretekben történjék a további befásítás, amint azt eredetileg kontemplálták.

Legyen szabad ezzel kapcsolatosan még egy kérdésre felhívnom az igen t. Felsőház figyelmét. Ez a kérdés a bizottsági tárgyalások folyamán merült fel. Az eredeti javaslatban, amelyet bátor voltam benyújtani a bizottság elé, az a kifejezés foglaltatott: felkéretik a pénzügy- és földművelésügyi miniszter, hogy a más ágaknál elérhető megtakarítások révén teremtsék elő azt az összeget, amelyről itt szó van. Ez ellen a felfogás ellen a bizottságban bizonyos hangok emelkedtek, amelyek hivatkozással a Felsőház megalkotásáról szóló 1926:XXII. t.-c. 30. §-ára, azt mondták, hogy erre nekünk tulajdonképpen jogunk nincsen, amennyiben az illető szakasz azt mondja, hogy az állami költségvetést az országgyűlés másik, tudniillik alsóháza állapítja meg

s a Felsőház azon módosítást nem tehet. A magam részéről azon a nézetem vagyok, hogy ez az argumentáció itt nem állhat helyet, mert végül is a Felsőház arról a jogáról és kötelességéről nem mondhat le, hogy ő minisztereket erre vagy arra felkérjen, ha még ennek a felkérésnek a végrehajtása bizonyos kapcsolatban állna is a költségvetéssel. *(Úgy van! Úgy van!)* Hiszen ilyenformán egyáltalában elveszítenők befolyásunkat az adminisztráció menetének irányítására. *(Úgy van!)* Én nagy súlyt helyezek arra — és ezt talán nem is szükséges bővebben megokolnom —, hogy ebben a tekintetben mi azt az álláspontot foglaljuk el, hogy igenis ezt a jogot a Felsőház részére igénybe óhajtjuk venni. *(Helyeslés.)*

Elnök: Szólásra következik Szeberényi Antal ömértósága.

Szeberényi Antal: Nagymértóságú Elnök Úr! Méltóságos Felsőház! Én az Alföld fásítását rendkívül fontosnak tartom, nemcsak gazdasági szempontból, hanem egészségi szempontból is. Emlékszem tudniillik még arra az időre, amikor még erdeink, mocsaraink voltak; s amióta a mocsarokat kiszáritották, azóta sokkal több a tüdővész, mert száraz a levegő, azt mondja a nép. Lehet, hogy van is ebben valami igaz. Ezért én rendkívül fontosnak tartanám, hogy az Alföld fásítását, nem pusztán csak hatósági, de társadalmi úton is, természetesen a hatóság indítására, nagyobb mértékben eszközöljük. Ami pedig azt illeti, hogy a kiskisgazdáknak is kedvük jöjjön egy kis erdőt telepíteni, erre nézve javasolnám azt, hogy az a terület, amelyet egy gazda beültet fával, legyen addig adómentes, amíg az a faerdő vágásra nem kerül. Ezzel biztosítanók azt, hogy nagyon sok kiskisgazdánk is belemenne abba, hogy fél holdat vagy egy holdat erdősítsen.

Ha nálunk következetesen folytatnák az akácia termelését, meggyőződése az, hogy már tíz év múlva nem is kellene fát behozni mert az akácát már tíz év múlva is lehet vágni. *(Felkiáltások: Húsz év múlva!)* Ha szükséges, tíz év múlva is lehet vágni, mert ha levágják, mindig újra nő.

Nagyon figyelmébe ajánlom 'azután a földművelésügyi miniszter úrnak, hogy minden tanyán legyen gyümölcsfa. E téren nagyon gondatlan a nép: rossz csemetéket vesz és nem tenyészti például azokat az almafákat, amelyek az Alföldön is kitűnően tenyésznek. Mondhatom, hogy az az Alföldön termelt alma kitűnőbb, mint az Amerikából behozott alma. Nekünk különös napunk van; ezt a napot kellene felhasználni nekünk gazdasági szempontból. Ezért tehát a gyümölcsfa-termelést is kapcsolatba kellene hozni ezzel a javaslattal. Vannak nekünk állami csemetekertjeink s ezekből olcsóbb áron kellene juttatni a kiskisgazdák számára elegendő csemetét. Még a bejárt utak mentén is lehetne gyümölcsfákat ültetni, mert — hála Istennek — népünk mégis nagyot művelődött, amióta iskoláink vannak. Azelőtt nem lehetett csemetét ültetni, mert a legények kitépték a fát, eltörték a csemetét; ma már ebben a tekintetben finomult a nép érzése. Nekünk tehát a

gyümölcsfatermesztést elő kell mozdítanunk és ezért kérném a földművelésügyi miniszter urat, hogy ezt a kérdést társadalmi úton is mozgassa, mert akkor mindenki hazafias kötelességének tartaná a fásítást.

Elnök: Kíván még valaki hozzászólni? *(Nem!)* Senki szólni nem kíván, a vitát bezárom. A földművelésügyi miniszter úr öexcellenciáját illeti a szó.

Mayer János földművelésügyi miniszter: Nagyméltóságú Elnök Úr! Mélyen tisztelt Felsőház! Az Alföld fásításáról szóló 1923:XIX. t.-c., valamint a kopár és vízmosásos területek beerdősítéséről és megkötéséről is szóló 1879. évi XXXI. t.-c. alapján már évekkel ezelőtt megtörténtek az összeírások és annak alapján megállapítást nyert, hogy az Alföld fásításáról szóló törvény értelmében 213.588 katasztrális hold, a kopár és vízmosásos területek megkötéséről is szóló erdő-törvény alapján pedig 56.768 katasztrális hold, összesen tehát 270.356 katasztrális hold volna beerdősítendő, illetve mint kopár és vízmosásos terület, megkötendő. Ennek a feladatnak megoldására tizenötéves programot állítottam össze, amely tizenötéves program alapján évenként egy és félmillió pengőt igényeltem tizenöt esztendőre, ennyi idő alatt volt tervbe véve az egész program végrehajtása. Annak idején a kormány ezt az általam összeállított programot elfogadta, mely úgy lett beállítva, hogy a programot fokozatosan, évről-évre végre fogják hajtani és a fedezet, amelyet erre a célra igényeltem, rendelkezésemre lesz bocsátva.

A munkálatok meg is kezdődtek, azonban a sajnálatos közgazdasági és pénzügyi viszonyok miatt a pénzügyi kormánynak nem állt módjában az egész összeget rendelkezésemre bocsátani és így redukálni voltam kénytelen azt az összeget, amelyet programszerűen ezekre az igen fontos célokra fel kellett volna használni. Gróf Hadik János öexcellenciája felsorakoztatta azokat az igen fontos érveket, amelyek közgazdasági, klimatikus, egészségügyi és általában minden szempontból, kereskedelmi mérlegünk szempontjából is ehhez a kérdéshez fűződnek. Most már a redukált fedezet mellett azokat a csemetekerteket sem tudjuk úgy fenntartani, amint az tervbe volt véve, amely csemetekerteket pedig a tizenötésztendős program alapján beállítottunk. Azokat az érveket, amelyekre itt gróf Hadik János öexcellenciája, valamint Bernát István öméltósága is hivatkozott, számtalanszor felsorakoztatták már; rajtunk kívül álló okokból azonban a pénzügyi kormány mégsem volt abban a helyzetben, hogy az egész fedezetet rendelkezésemre bocsássa.

Ezért fordult elő az, hogy az Alföld fásításánál alkalmazott diplomás erdőmérnöki kar tekintélyes részét el kellett bocsátani. *(Gróf Hadik János:* Olyan rövid időre, mint a cselédeket szokás elbocsátani!) A legutóbbi tárgyalás alkalmával Hadik János öexcellenciája szövéttette ezt a kérdést. Akkor én ezeknek az Alföld fásításánál ideiglene-

sen alkalmazott napibéres erdőmérnököknek szolgálatát tovább kívántam igénybevenni, abban a reményben, hogy a javuló pénzügyi és gazdasági helyzet következtében a pénzügyi kormánynak mégis csak lesz módja arra, hogy ezt az igen fontos érdeket kielégítse és a fedezetet rendelkezésemre bocsássa. Abból az összegből, amelyet a korábbi években rendelkezésemre bocsátottak, takarékosan járván el, még mindig tudtam alkalmazni ezeket az erdőmérnököket. Most már azonban ez a fedezet kimerülőfélben van s miután momentán nincsen kilátás újabb fedezetre, kénytelen voltam ezeket az ideiglenesen alkalmazott erdőmérnököket, illetőleg azoknak egy részét újra elbocsátani. Kilátás van azonban arra, hogy a pénzügyi kormány talán a jövő költségvetésben módot fog találni, hogy a beruházási összegekből, amelyek útban vannak és amelyek a pénzügyminiszternek rendelkezésére fognak állni, ezekre az igen fontos célokra az én rendelkezésemre is tudjon bocsátani bizonyos összeget.

Teljesen meg tudom érteni azt az érvelést, amelyet a költségvetési vitákban és most újabban is a mélyen t. Felsőház tagjai felhoztak ennek a fontos közgazdasági érdekek támogatása céljából. Én ezekkel a dolgokkal teljesen tisztában vagyok és ezeket az érdekeket kötelességszerűen védem is; nem rajtam múlik azonban, mélyen t. Felsőház, hogy a programot nem tudom abban a tempóban végrehajtani, mint ahogy azt előkészítettem és ahogy annak idején a kormány azt el is fogadta.

Hadik öccsellenciája azzal érvel, hogy a beruházási összegekből 15—16 milliót kellett volna erre a célra kiszakítani és akkor a program végrehajtása már eleve biztosítva lett volna. Ennek szükségét én nem láttam, még pedig nem láttam azért, mert — mint voltam bátor arra rámutatni — az általam előterjesztett programot a kormány teljes egészében elfogadta, és én nem számítottam arra, hogy ilyen rövid idő múlva megakadunk és a fedezet nem áll majd rendelkezésemre. Ha erre gondoltam volna, akkor mindenesetre azt a módot választottam volna, amelyre öccsellenciája rámutatott.

Bernát ömértósága hivatkozik arra, hogy vízszabályozási szempontból szintén fontossága van a fásításnak és hogy a nemzetközi Duna Bizottság szintén figyelemmel kíséri azokat a fásítási és erdősítési munkálatokat, amelyeket mi végzünk és kifogás tárgyává tehetné a fásítások elhanyagolását. Kifogás tárgyává azonban ezt nem teheti, mert hiszen azokat a fásításokat és a vízmosások megkötését, amelyek ezzel a kérdéssel összefüggnek, módunkban áll a költségvetés keretébe beillesztett fedezetből is biztosítani. Mi nagyon boldogok volnánk, ha az utódállamok legalább annyit tennének ebben a tekintetben, mint amennyit mi teszünk. Sajnos azonban, ők még annyira sem fásítanak, sőt — nem merem mondani, hogy szándékosan, de sok helyen — elmulasztják még a minimális fásítást és az olyan vízmosás-megkötéseket is, amelyek szükségesek volnának ahhoz, hogy az

utódállamok területéről a víz reánk ne ömöljék és hogy lassúbb legyen a víz folyása.

Szeberényi ömeltósága azt kívánja, hogy ákácot ültessünk, mert szerinte ha évekkel ezelőtt ákácot ültettünk volna, akkor már nem kellene fát behoznunk. Ne ringassuk magunkat abban az illúzióban, hogy Csonka-Magyarország valaha is annyi fát tud termelni és annyit tud erdősíteni, hogy az összes faszükségletünket ki tudjuk elégíteni. Sajnos, erre nincs mód és nincs lehetőség. Ezt más gazdasági és más termelési ágazatok szenvednék meg. Ha másra használható területeket erdősítenénk be, ez még annál is érzékenyebb károsodást okozna, mint amilyen károsodást okoz az, hogy erdeinket elvesztettük és hogy kereskedelmi mérlegünkben — mint Hadik János öccsellenciája rámutatott — olyan nagy összeggel szerepel a fabehozatal. *(Egy hang jobbfelől: Annyi mint a búzaexport.)* Csökkenteni, mégpedig nagy mérvben csökkenteni tudjuk a fabehozatalt, ha tervszerű fásítást és erdősítést végzünk; azt azonban nem remélhetjük — akármilyen tevékenységet is fejtenénk ki ezen a téren —, hogy összes faszükségletünket magunk tudjuk termelni.

Ami Szeberényi ömeltóságának azt a kívánságát illeti, hogy minden alföldi tanyán fát ültessenek, ebben teljesen egyetértek vele. Ő azt kéri, hogy társadalmi úton is propagáljuk ezt. Én ebből a szempontból minden lehetőt megteszek és — jól méltóztatnak tudni — fák napjának, madarak napjának tartását rendelték el az iskolákban; hogy már az iskolákban megszeretessék a gyermekekkel és így a szülőkkel is a fásítást és a gyümölcstermelést. Társadalmi úton is a legnagyobb tevékenység folyik ezen a téren; sajnos, azonban ez mégsem eléggé hatásos, úgyhogy folyton nagyobb és nagyobb tevékenységet kell kifejtenünk. Én a magam részéről mindent elkövetek, hogy kötelességemet teljesítsem ezen a téren is. Például gyümölcsfákból az utóbbi években is olyan mennyiséget ültettünk, mint amennyit egyetlen évben sem. Teljesen egyetértek, t. Felsőház, azokkal az érvekkel, amelyeket ömeltósága felsorakoztatott és a magam részéről is azon leszek, hogy ezeket a fontos érdekeket hangsúlyozottan képviseljem és törekedjem arra, hogy a szükséges fedezetet előteremtsük.

Magához a határozati javaslatához a magam részéről is hozzájárulok. *(Helyeslés.)*

Elnök: A tanácskozás befejeztetvén, felteszem a kérdést: méltóztatnak-e a közgazdasági és közlekedésügyi bizottságnak e tárgyban tett azt a javaslatát, amely szerint kéressék fel a földművelésügyi és pénzügyminiszter — a feliratoknak és kérvényeknek részükre való egyidejű kiadása mellett — arra, hogy az 1928-ban felállított programhoz ragaszkodva, a 213.000 katasztrális holdat kitevő alföldi és az 56.000 holdnyi domb- és hegyvidéki kopár terület befásítására szükséges összegek biztosítottassanak, elfogadni, igen, vagy nem? *(Igen!)* Ha igen, kimondhatom a határozatot, hogy a Felsőház a köz-

gazdasági és a közlekedésügyi bizottság javaslatát elfogadta. A Felsőháznak ezt a határozatát a földművelésügyi és pénzügyminiszterrel — a feliratoknak és kérvényeknek részükre való egyidejű kiadása mellett — közölni fogom.

Mi a magunk részéről őszinte hálával és köszönettel adózunk a felszólalóknak, a Felsőház plenumának és a földművelésügyi miniszter úrnak azért, hogy a kérdést újból szőnyegre hozták, egyhangú határozattá emelték, amelyhez a földművelésügyi miniszter úr maga is hozzájárult.

Reméljük, hogy a mindnyájunk szívéből fakadó határozatnak kézzelfogható eredménye is lesz.

Egyébként is az egyesület közgyűlése nem tért napirendre a kérdés fölött, hanem újabb beadvánnyal fordult úgy a kormánytényezőkhöz, mint a törvényhozáshoz is, határozottan megjelölve a forrást, amelyből az erre szükséges hitelösszeg meríthető.

Ismételten hangoztatjuk, hogy itt az importfa vámjára és forgalmi adóval való megterhelésére gondolunk.

A mai kétségbeejtő gazdasági helyzet, az a kíméletlen harc, amely az egyes érdekkörök között folyik, felment bennünket az eddigi túlzott lojalitás kötelezettsége alól.

Követeljük a védelmet, mert csak így lehet előteremteni azokat az eszközöket, amelyekkel a magyar erdőgazdaságot meg lehet erősíteni, talpra lehet állítani.

A legelsőbben szembe kell állnunk azzal a felfogással, hogy szükségleteinket nem tudjuk itt benn fedezni.

Igaz, ma még nem.

Ha azonban a mai elhanyagoltság helyét a céltudatos gazdasági politika váltja fel, aránylag rövid idő alatt ki tudjuk a behozatalt teljesen küszöbölni.

Igaz, hogy bizonyos megcsontosodott elvi alapokat félre kell tenni, de ez a letérés ezekről az alapokról teljesen indokolt.

Ide iktatunk néhány adatot.

A világ búzatermése 1890—1899-ig 664 millió, 1900—1909-ig 813 millió, 1910—1919-ig 768 millió, 1920—1929-ig pedig 1033 millió q-ra rúgott 10 éves átlagban.

Három évtized alatt 50%-os emelkedés a termelésben, s vajjon mennyivel emelkedett a fogyasztás?

A fafogyasztás mérvére nézve csak egy adatot hozunk fel.

Az Amerikai Egyesült-Államok évi papírfogyasztása minden lakos után erősen meghaladja a 100 kg-ot, míg az európai államokban a legerősebb fogyasztás 80 kg körül, a mienk pedig 20—30 kg között mozog fejenként.

Amerika évente néhány 100.000 vagon nyers cellulózét hoz be Canadából; de vajjon hova fogunk fordulni mi, ha fogyasztásunk csak meg is fogja közelíteni az amerikaiét?

Nyugodtan állíthatjuk, hogy a mostanit négyszeresen meghaladó fatermésünk is játszva lenne belföldön elhelyezhető.

Ha valaha fölöslegünk lesz, annak az elhelyezése sem fog gondot okozni.

Nem volna-e célszerűbb ahelyett, hogy mindenütt búzát iparkodunk termelni, amit maholnap igen nehéz lesz eladni, valami kis gondot fordítani arra is, hogy fatermelésünket fokozzuk?

Igaz, hogy ez időt és kitartást igényel, de bátran állíthatjuk, hogy ma a legbiztosabb „hasznos beruházás”.

3. A főiskola kérdése

Utolsó számunk ilyen tárgyú cikkére három főiskolai tanár is megszólal egyszerre lapunk hasábjain.

Örömmel üdvözljük a felszólalásokat, mert ez a kérdés annyira sorsdöntő fontosságú, hogy azt minden oldalról meg kell világítani.

Ki kell térnünk elsősorban multkori cikkünk kifogásolt kitételeire.

Azt írtuk, hogy a dolog a választmányi ülésen „kipattant”.

Azért használtuk ezt a kifejezést, mert fel kellett tennünk, hogy a kultuszminisztérium által félig hivatalosan megindított tárgyalásokat hosszas tapogatódzás előzte meg.

A cikkek ezt a feltevésünket igazolják.

Joggal használtuk tehát a kifejezést, mert hiszen erről a kérdésről, illetőleg a kérdés felvetéséről már előbb is lehetett volna a szakközönséget tájékoztatni.

Az egyesület akkora súlyt helyez a szakoktatási és kísérletügyi kérdésre, hogy a parádi közgyűlésen már az erre a célra szervezett külön bizottság foglalkozott ezekkel a kérdésekkel.

Ez a bizottság azóta munka nélkül állott, pedig mint ki-

derül a professzor urak cikkeiből, igen sok tennivalója lett volna.

Vajjon helyes-e az, hogy a szakoktatásnak, a főiskolának és a tanári karnak ezeket a teljesen jogos sérelmeit megint csak a főiskola önállóságának kérdése, illetőleg az e tárgyban elhangzott fölszólalások „pattantják ki”, vagy pedig helyesebb lett volna-e, ha a már közel két év óta megszervezett bizottság ezekkel a kérdésekkel már eddig is foglalkozott volna?

Ez alatt az idő alatt a szakközönség is kaphatott volna valamelyes tájékoztatást.

A másik, amit kifogásoltak, az a kijelentésünk volt, hogy a főiskola tanári karának nincs joga a főiskola függetlenségét elalkudni.

Maga az alku igen régi, jó magyar szó, s az egyetlen tökéletes kifejezője az olyan tárgyalásnak, amikor a két tárgyaló fél érték vagy szolgáltatás ellenében más értéket vagy szolgáltatást kíván megszerezni.

A békealkudozás kitételét még egyetlen diplomáciai képviselő sem kifogásolta, mert hiszen ott is tényleg ez folyik.

Az előzetes megbeszélések során, amelyekben Róth cikkének tanúsága szerint nem egyes tanárok, de az egész tanári kar vett részt, arról volt szó, hogy a főiskola függetlensége elvész, de ennek ellenében meglesz a doktorráavatás és a magántanárképesítés joga.

Propozíciók történtek mindkét oldalról, ajánlatokat tettek és utasítottak el.

Mi ez, ha nem alku?

Mi a cikkben nem gyanúsítottunk, nem vádoltunk senkit, de azt a megállapításunkat szögeztük le, hogy a főiskola tanári karának, legalább a mi véleményünk szerint, nincs joga ezt a kérdést érdemben tárgyalni a felsőbb hatóság *hivatalos tudomása* és a szakközönség tájékoztatása nélkül.

Ezt az álláspontunkat pedig — ma már a közgyűlés határozatával megerősítve — kifejezetten fenntartjuk.

Ami azóta történt, csak azt igazolja, hogy a kérdés a 12-ik órában van.

Egy percig sem lehet, egy percig sem szabad a beavatkozást halasztani, ha azt akarjuk, hogy el ne késsünk.

Az ellenvéleményt tiszteljük, de kötelességünknek ismer-

jük a magunk álláspontját minden rendelkezésünkre álló eszközzel érvényre juttatni.

A főiskola tanári karát pedig arra kérjük, hogy a főiskola — és itt mi mindig csak az erdőmérnöki szakról beszélünk — minden sérelmét hozzák az egyesületen keresztül a nyilvánosság tudomására és meg fogják látni, hogy az egyesület minden erejét latbaveti jogos sérelmeik orvoslása érdekében.

Kifejezetten kijelentjük, hogy azokkal a kívánságokkal, azokkal a panaszokkal, amelyek a két szaktanár cikkében megnyilvánulnak, teljesen egyetértünk, sőt pl. a tanárképzés dolgában nekünk a Rothénál messzebbmenő igényeink vannak.

Annyira különlegesnek tartjuk a tanári pályát, annyira különbséget teszünk a gyakorlati tudás és a főiskolai tanári nívón álló tudás között, hogy véleményünk szerint a legkiválóbb gyakorlati szakember is csak különleges kiképzés után fogja tudni a tanári pozíciót megfelelően betölteni.

A speciális szakirodalom teljes ismerete, mélyebb behatolás egy-egy kapcsolatos tárgynak az anyagába, az előadói készség megszerzése olyan dolgok, amelyekre a gyakorlat emberének a mai munkakörében ideje alig jut.

Kétszeresen fontosnak tartjuk ezért a tanárképzés kérdésének helyes megoldását, mert véleményünk szerint a tanárnál a nagy tudással legalább is egyenlő értékű követelmény az, hogy ezt a tudást a fiatalságba megfelelően át tudja plántálni.

A tanárképzés kérdését tehát a gyakorlati élet szempontjából is elsőrendű fontosságúnak kell tekinteni.

Ugyanezt mondhatjuk a főiskolától el nem választható tudományos kutatásra nézve is, anélkül, hogy változtatnánk azon az álláspontunkon, amely szerint a kísérletek, tehát a tudományos kutatás eredményeinek a gyakorlatba való keresztülvitele, a gyakorlati gazdálkodástól el nem választhatók.

Amint szóvá tettük igen sokszor azt a szűkmarkúságot, amivel az illetékes tényezők a kutatások és kísérletek ügyeit kezelték, épp úgy rá kell mutatnunk arra is, hogy a szakoktatás kérdése csak akkor lesz megfelelően megoldható, ha a tanári kar anyagi érdekei is megfelelően biztosítva lesznek.

Mert csak így lehet elérni azt, hogy tényleg a legkiválóbbak kezébe kerüljön az oktatás és hogy az anyagilag is megelége-

dett tanári kar megfelelően láthassa el rendkívül fontos, nemes és mindnyájunk által nagyrabecsült hivatását.

Senki sem veheti azonban tőlünk rossz néven, ha a kérdés elbírálásánál legelsősorban az erdőgazdaság érdekeit vetjük mérlegre, mert hiszen végeredményben a munka, még a tudományos kutató munka célja is a főiskolán csak egy lehet: az erdőgazdaság fejlesztése.

Ünnepi beszéd

az erdőtörvény 50 éves fennállásának emlékére az egyesületi székházban elhelyezett emléktáblánál.

Elmondta az 1930. évi december hó 20-ikán tartott
emléktáblafelavató-ünnepélyen

Fekete Zoltán főiskolai r. tanár.

Nagyméltóságú Elnök úr!

Tisztelt Közgyűlés!

Emléktáblát többnyire annak szoktak állítani, aki már nem él. Ezúttal azonban mi nem hálottat jöttünk elsíratni, hanem egy ma is élő, ma is működő és irányító nagy szellemi alkotás születésének az emlékét ünnepelni. Ennek az alkotásnak a létrejötte legnagyobb örömmünnepe volt az ország erdészetének, amióta csak lelkes, odaadó szakemberek buzgólkodnak a hazai erdészet nemes céljai szolgálatában. De örömmünnepe volt mindenkinek, aki a nemzeti vagyron szerepét és hivatását az önzetlen hazafi szemével ítélte meg: törvényhozónak, birtokosnak és tisztviselőnek egyaránt.

S ennek az örömnnek visszhangja kél — bár fájó hangokkal vegyülve — most, egy fél évszázad múltán, a mi szívémben is, amikor ezt a márványtáblát, mint a kegyelet s a nagy műalkotói iránt érzett tisztelet jelét avatjuk fel szépmultú egyesületünk székházában.

S ez az emlék valóban méltó helyen van itt. Az erdőtörvény létrehozásában az egyesület tagjai működtek közre a leghatékonyabban és derekasan kivette részét a munkából az egyesület,